

8.32x29.92	1	עמוד 28	הארץ - the marker	04/08/2015	49068996-1
שמואל נאמן מוסד למחקר מדיניות לאומית בטכניון - 85300					

איכות הסביבה (1) אופירה אילון

מידע לציבור יסייע בצמצום זיהום האוויר

ידיד שחזר מטיול בבריטניה אסף את חשבוניות הטיול. בין שאל החשבוניות היתה גם חשבונית השכרת הרכב. לאחר שבדק אותה גילה כי מופיע בה פירוט מספר המיילים שנסע וכן כמות הפחמן הדו-חמצני (פד"ח) בק"ג שפלטת המכונית ששכר.

הוא היה סקרן לדעת מה המשמעות של פליטת הפחמן הדו-חמצני, מכיוון שלא מדובר במידע טריוויאלי שרגילים למצוא בחשבונית, לפחות לא בישראל. הוא גם לא היה בטוח שהוא מבין את המשמעות של המידע, וניסה לברר אם הכמות שפלטת המכונית היא גדולה או מזערית, ובכלל מה המשמעות הסביבתית של אותן פליטות ומה ניתן לעשות כדי לצמצם אותן.

בחשבון שהנפיקה חברת השכרת הרכב הוא מצא כי נסע 1,500 מייל והמכונית פלטה 273 ק"ג פד"ח, כשבפועל מדובר בתרומה אפ"סית לכלל פליטות גזי החממה.

ובכל זאת נשאלת השאלה למה חשוב לדעת את הנתונים האלה, הן על ידי ציבור הנהגים והן על ידי חברות השכרת הרכב? מסיבה פשוטה – העולם נערך להפחתת פליטות גזי חממה כדי לצמצם ככל האפשר את השפעות שינויי האקלים. מדינות בעולם נערכות להגביל את כמות הפליטות האלה. פיקוח ומעקב אחרי הפליטות, לרבות של חברות הרכב, מאפשרים התייעלות וטיפול הולם בכלי רכב שיפלטו כמה שפחות פחמן דו-חמצני לסביבה (וכפועל יוצא גם מזהמים אחרים, כמו חלקיקים ותחמוצות חנקן הפוגעים בבריאות).

הנתונים שאוספת חברת השכרת הרכב מאפשרים לה לדעת אם הגיע הרגע לחדש את צי כלי הרכב, לנקוט בפעולות תחזוקה מיוחדות של המכוניות ועוד. כל אלה מאפשרים צריכת דלק נמוכה יותר לק"מ, שמביאה לא רק לחיסכון כספי לנהגים, אלא גם לחיסכון בפליטות. מבחינת הנהגים, הקפדה על מהירות נסיעה אופטימלית, ללא האצות ועצירות פתאומיות, שמירה על נפח אוויר נדרש בגלגלים והפחתת משקל עורף בתא המטען יכולים לסייע לכיס וגם לשיעור הפליטות שהרכבים יפלטו.

מתי נראה בחשבוניות בישראל את שיעור פליטות הפחמן הדו-חמצני? לא ברור, אף שבישראל קיימת התייחסות מהותית לנושא הפליטות. בחודש שעבר קבע המשרד להגנת הסביבה יעדים להפחתת פליטות גזי חממה בישראל. יעדים אלה יוצגו בוועידה בינלאומית שתיערך בפריז בסוף השנה, כשבתרחיש "עסקים כרגיל" צפויה פליטת גזי החממה בישראל לעלות ביותר מ-30% – מכ-82 מיליון טונות פחמן דו-חמצני בשנה כיום, ליותר מ-108 מיליון טון ב-2030. כחמי-שית מפליטות אלה נגרמות מכלי רכב.

אם לא יינקטו צעדים לשיפור התחבורה הציבורית, לשימוש בתחליפי דלקים שמאופיינים בפליטות נמוכות יותר, לרבות כלי רכב חשמליים וכאלה המונעים בגז טבעי רחוס – פליטות כלי הרכב בישראל יגיעו לכ-20 מיליון טונות פד"ח ב-2030.

המידע המסופק לנו כצרכנים גורם לנו לשאול, להבין טוב יותר את משמעות מעשינו ולחפש דרכים כדי לשפר את הביצועים שלנו במטרה לסייע לנו לצמצם עלויות ולצמצם את פליטת המזהמים. יש מחשבוניים שמספקים מידע על פליטות גזי חממה מנסיעה באוטובוס או ברכב פרטי, מצריכת קוטג' או משימוש במיזוג אוויר בבניין שבו אנו עובדים. חבל שבישראל לא נהוג נוהל דיווח על פליטות גזי חממה בשלל הפעילויות היומיומיות שלנו, כי אין ספק שנוהל כזה היה מסייע לצרכנים גם לנהוג בזהירות רבה יותר – בכביש ובכל תחום אחר בחיים – ולחסוך גם כסף וגם זיהום אוויר.

הכותבת היא ראש התחום לסביבה במוסד שמואל נאמן, וראש החוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה

פקק תנועה. מידע גורם לצרכנים לשאול שאלות צילום: אמיל סלמן